

מבחן מסכם - רמה בסיסית - מחווה

משך המבחן: 90 דקות • סך הבול 100 נקודות • קראו את הסיפור בעיון וענו על כל השאלות.

טבלת ניקוד		
חלק	ניקוד מרבי	ניקוד שהתקבל
חלק א': הבנת הנקרא	40	
חלק ב': מושגים ודרכי התמודדות	35	
חלק ג': ערכים, חשיבה והבעה בכתב	25	
סה"כ	100	

חלק א': הבנת הנקרא (40 נק')

- 1 איתור מידע: בחרו את התשובה הנכונה. (8 נק')
- א. מאיפה הגיע אריאל?
○ מעיר בדרום • מעיר בצפון ○ מחו"ל ○ מבית ספר שכן
- ב. מה עשה אריאל בהפסקות בהתחלה?
○ שיחק כדורסל • ישב לבד וקרא ספר ○ דיבר עם המחנכת ○ שיחק שחמט
- 2 השלימו על פי הסיפור. (6 נק')
- א. לתמונה של אריאל צירפו את הכיתוב «הפרופסור».
- ב. עומר נזכר איך הרגיש כשהיה חדש בחוג הכדורסל.
- ג. עומר ואריאל גילו ששניהם אוהבים ספרי מדע בדיוני.
- 3 פרשנות: מדוע הרגיש עומר «לא נוח» כשראה את התמונה? כתבו שתי סיבות מן הסיפור. (6 נק')
- תשובה אפשרית: (3 נק' לכל סיבה) 1. הבין שהתמונה פוגעת באריאל ושצוחקים עליו. 2. זכר איך הרגיש כשהוא עצמו היה חדש (אמפתיה). אפשר גם: היה לחץ חברתי – לא רצה להסתבך.
- 4 נכון או לא נכון על פי הסיפור? תקנו את הלא נכונים. (6 נק')
- א. עומר החליט מיד, בלי לחשוב. לא נכון – עומר עצר, חשב על כמה אפשרויות ובחר
- ב. עומר כתב בקבוצה שיש למחוק את התמונה. נכון
- ג. המחנכת לא ידעה על התמונה. לא נכון – המחנכת שמעה על התמונה ושוחחה עם הכיתה
- 5 הסקת מסקנות: ליד כל פעולה של עומר כתבו איזה שלב בפתרון בעיות היא מראה. (6 נק')
- א. עומר עצר ולא מיהר להגיב. ← עוצרים ונרגעים
- ב. הוא חשב על שלוש דרכים לפעול. ← חושבים על כמה פתרונות
- ג. הוא בחר לכתוב בקבוצה ולדבר עם אריאל. ← בוחרים ומבצעים

6 הסבירו כיצד «עמד לצד» עומר את אריאל, ומה השתנה לאריאל בעקבות זאת. (8 נק')

תשובה אפשרית: (4 נק') עומר לא השתתף בלעג, ביקש בקבוצה למחוק את התמונה, ופנה לאריאל ושוחח איתו. (4 נק') אריאל כבר לא ישב לבד: מצא חבר ותחום משותף, שיחקו שחמט וילדים נוספים הצטרפו.

חלק ב': מושגים ודרכי התמודדות (35 נק')

1 התאימו לכל מושג את ההסבר שלו. (8 נק')

טור ב

טור א

3 לבקש בעצמי, בבירור ובנימוס, מה שאני צריך

1. סטריאוטיפ

1 רעיון מכליל על קבוצה שלמה

2. עוגן

4 יעד ברור ומדיד שיש לו זמן

3. ייצוג עצמי

2 משהו קבוע שנותר ביטחון בזמן שינוי

4. מטרה

2 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים. (8 נק')

א. אושר מתמשך נבנה בעיקר מקניית דברים חדשים. **לא נכון** – אושר מתמשך נבנה מקשרים, ממשמעות, מנתינה ומהכרת תודה

ב. בסגנון החלטה תליתי אחרים מחליטים בשבילי. **נכון**

ג. לפני הצטרפות לקבוצה ברשת כדאי לבדוק מי חבר בה. **נכון**

ד. מי שמבקש עזרה מהיעצת הוא חלש. **לא נכון** – בקשת עזרה היא סימן של חוכמה ואחריות

3 מיינו את התגובות ללחץ חברתי: תגובה בטוחה או כניעה ללחץ? (6 נק')

תגובה בטוחה	כניעה ללחץ
«לא, תודה, זה לא בשבילי», להציע לעשות משהו אחר, לספר למבוגר, להתרחק מהמקום	«טוב, אם כולם עושים...», לעשות את זה כדי שלא יצחקו

4 בחרו את התשובה המתאימה. (6 נק')

א. איזו מטרה כתובה בצורה הטובה ביותר?

- להיות טוב בספורט • לרוץ 2 ק"מ בלי לעצור עד פסח • לנסות להשתפר
- להיות הכי מהיר בכיתה

ב. קיבלתם ברשת הודעה מאימת. מה עושים קודם?

- עונים באיום • מוחקים ושוכחים • שולחים לכל החברים

• לא עונים, מצלמים את המסך ומספרים למבוגר

ג. איזה מקור מידע מהימן לשאלות על גיל ההתבגרות?

- שמועה בהפסקה • אחות בית הספר • סרטון של אדם לא מוכר • פרסומת

שלב	מה שואלים?
1	מה בדיוק צריך להחליט?
2	מה האפשרויות?
3	מה היתרונות והחסרונות של כל אפשרות?
4	מה חשוב לי, ואיך ארגיש?
5	מחליטים, פועלים ובודקים: זה עבד?

חלק ג': ערכים, חשיבה והבעה בכתב (25 נק')

- 1 מיכל הוזמנה לקבוצה ברשת שבה צוחקים על תלמידה מהכיתה. בחרו דרך פעולה אחת עבור מיכל ונמקו את הבחירה. (8 נק')

תשובה אפשרית: (3 נק') דרך פעולה מתאימה: לא להצטרף / לצאת, לכתוב שזה פוגע, לתמוך בתלמידה, לספר למבוגר. (5 נק') נימוק: הקבוצה פוגעת; גם מי שקורא ושותק משתתף; אמפתיה – איך מרגישה התלמידה; מבוגר יכול לעצור את הפגיעה.

- 2 שכתבו את ההודעה כ«מסר אני» – בלי להעליב: «אתה אף פעם לא מחזיר דברים, אתה חבר גרוע!» (7 נק')

תשובה אפשרית: (2 נק') פתיחה ב«אני מרגיש/ה...»; (2 נק') תיאור המעשה בלי כינוי פוגע («כשלא החזרת את הספר»); (3 נק') בקשה ברורה («אשמח שתחזיר אותו עד מחר»). דוגמה: «אני מרגיש מתוסכל כשהספר שהשאלתי לך לא חוזר. אשמח שתחזיר אותו עד מחר».

- 3 כתבו מטרה אישית אחת לשנה הראשונה בחטיבה, ושני צעדים שיעזרו לכם להשיג אותה. הזכירו כוח אחד שלכם שיעזור בדרך. (10 נק')

תשובה אפשרית: (4 נק') מטרה ברורה, מדידה ועם זמן; (4 נק') שני צעדים מעשיים ומסודרים; (2 נק') כוח אישי רלוונטי. תשובה אישית; לשון תקינה ומאורגנת.